

پخش می‌شد، به ساز دوتار ش
پرده‌هایی را اضافه کرد و در نهایت
دوتار خراسانی را که ۷ تا ۹ پرده داشت، به
۱۹ پرده رساند. «این استاد برجسته که نزدیک
به سه سال پیش در اثر بیماری درگذشت،
صاحب نشان درجه یک هنری، معادل مدرک
دکتری است. مدرکی که به قول پسرش،
«نوشداروی پس از مرگ سهراب» است، چرا که
این نشان اخیراً یعنی سه سال پس از فوت این
هنرمند رسیده است؛ اتفاقی که البته در بین
استادان این رشته خیلی عجیب نیست و
هنرمندان زنده هم امیدی ندارند که پیش از
مرگشان اتفاقی برایشان بیفتد!

پدرم می‌گفت اخلاق درخت را داشته باشم

عسکریان به بخشی از خصوصیات اخلاقی پدر
اشاره می‌کند که بسیار متواضع بود و به پسرش
نیز می‌گفت مثل درخت، پربار و سر به زیر باشد.
او تعریف می‌کند: «اگر قرار باشد درباره تواضع
و مردمی بودن پدرم حرف بزنم، باید بگویم که
انگشت کوچک او هم به حساب نمی‌آیم. او
همیشه به من تذکر می‌داد که اخلاق درخت
را داشته باشم. می‌گفت اینکه دیگران به من
بگویند خوب ساز می‌زنم، باعث نشود مغرور
شوم.»

برای دوره گردها هم ساز می‌زد

او در تعریف خاطره‌ای می‌گوید: «با فرد
هنردوستی رفیق شده بودم که خیلی وصف
پدر را شنیده بود و دوست داشت او را ببیند.
یک روز به من گفت اگر می‌توانم، از پدرم
وقت بگیرم و او را به دیدارش ببرم. گفتم وقت
نمی‌خواهد و دستش را گرفتم و به خانه پدرم
بردم. پدرم در خانه نبود. اخلاق او را می‌دانستم.
اصلاً به خاطر هنرش مغرور یا آدم به دور نبود.
خیلی وقت‌ها پیش می‌آمد فرد دوره گرد یا
آدم غریبه‌ای می‌آمد در خانه تا پدرم برایش
ساز بزند و استاد ذوالفقار بدون اینکه پیرسد
او کیست، برایش می‌نواخت. آن روز هم در
خانه استاد جهانگیری پدر را یافتیم و دوستانم را
به او معرفی کردم. پدرم دست داد و شروع کرد
با رفیقم شوخی کردن، در حالی که بار اول بود
او را می‌دید. ولی انگار ۱۰ سال بود که او را
می‌شناخت. در آخر دوستانم مرا کناری کشید و
گفت این مرد چقدر خودمانی است. نکند اصلاً
استاد نیست! من فکر نمی‌کردم حتی جواب
سلام را هم درست و حسابی بدهد.»

می‌شود. «
استاد توضیح می‌دهد که کاسه ساز از چوب
درخت توت ساخته می‌شود و دسته آن از چوب
درخت زردآلو و عناب. می‌گوید: «برخی برای
دسته از چوب سیب هم استفاده می‌کنند ولی
بهترین چوب برای دسته دوتار، زردآلو یا عناب
یا زردآلوی تلخ است.»

او با تأکید بر اینکه جنس چوب بر نواهای
خارج شده تأثیر زیادی می‌گذارد، می‌گوید:
«صفحه تار بسیار مهم است، چون ارتباط
مستقیمی با صوت دارد، حتی از کاسه دوتار
مهم‌تر است و حرف اول را می‌زند.»

پاتوق اساتید موسیقی محلی

منزل استاد عسکریان یک جورهایی پاتوق
هنرمندان و محل رفت و آمد استادان موسیقی
است. استاد نوازنده در این باره می‌گوید:
«استادان و هنرمندان موسیقی مقامی به من
لطف دارند. اینکه به خانه من می‌آیند، باعث
افتخارم است؛ خصوصاً که همین رفت و آمدها
باعث شده برخی اهالی محل هم به این هنر
گرایش پیدا کنند و برای آموزش بیایند.»

نوشدارو پس از مرگ سهراب

استاد ذوالفقار عسکریان، دوتارنواز، استادی
صاحب سبک بود و به نوعی حافظه تاریخی
موسیقی خراسان محسوب می‌شد. او پس از
انقلاب در جشنواره فجر، برنامه‌هایی را اجرا
کرد. حاصل سال‌ها فعالیت او، کسب دیپلم
افتخار سومین، چهارمین، پنجمین و هفتمین
جشنواره موسیقی فجر و اجرای برنامه در
کشورهای ایتالیا، فرانسه، سوئیس، هلند،
بلژیک و... بود. نسل نهم از خاندان عسکریان
که موسیقی محلی را به نقطه درخشانی رساند.
پژوهشگر موسیقی محلی به نام هوشنگ
جاوید در وصف این استاد گفته بود: «ذوالفقار
عسکریان دوتارنواز برجسته خراسانی، به نوعی
حافظه تاریخی موسیقی خراسان محسوب
می‌شود. او کسی است که برای هم‌پایگی
با موسیقی‌هایی که از رسانه‌های مختلف

عقیده دارم اگر با ساز با ملایمت
بر خورد کنی، از تو زور می‌شود!»،
او ادامه می‌دهد: «مثلاً دو تا دوست
که با هم کشتی می‌گیرند، به این معنا
نیست که چون با هم کشتی می‌گیرند، پس
دشمن هم هستند. آن‌ها با هم دوست هستند و
هر کدام می‌خواهند پیروز میدان شوند. داستان
من و سازم نیز همین گونه است؛ با هم مبارزه
می‌کنیم ولی این یک جنگ عاشقانه است بین
ما.». استاد عسکریان غیر از اینکه با پسرش
رابطه‌ای دارد شبیه رفاقتی که با پدرش داشت،
پسر را رقیب سرسخت خود هم می‌داند: «به
ابوالفضل می‌گویم روی صحنه پسر من نیستی،
رقیب منی؛ برای همین هر چه داری، خودت
را بتکان.». آن‌طور که اطرافیان می‌گویند،
رقابت پدر و پسر در جشنواره‌ها و مسابقات
دیدنی است. گویی این دو هیچ نسبتی با هم
ندارند و دور رقیب سرسخت هستند. عسکریان
تأکید می‌کند: «به پسرم افتخار می‌کنم ولی
روز مسابقه اصلاً او را نمی‌شناسم و بهش رحم
نمی‌کنم!».

او در توضیح اجزای دوتار می‌گوید: «دوتار از
سه بخش کاسه، صفحه و دسته تشکیل شده
است. دوتار در خراسان شمالی و خراسان
جنوبی فرق‌هایی با هم دارد که بیشتر در کاسه
آن است. سازهای ما کوک ۵ دارد. اگر چه مثل
سازهای خراسان شمالی کوک ۶ هم می‌شود.
برخی مقام‌ها چون اشتر خجوب با کوک ۶ نواخته

خیلی‌هایی گویند
«مادونار نوازیم»
ولی من دوتار را
می‌زنم و آن را نواز
و نوازش نمی‌کنم،
چون عقیده دارم
اگر با ساز با
ملایمت برخورد
کنی، از تو زور
می‌شود!

موسیقی عسکریان تفاوت ویژه‌ای با موسیقی
دیگر استادان تربت جام داد که می‌توان گفت
شناسنامه کاری آن‌ها محسوب می‌شود.
عسکریان در توضیح این تفاوت و سبک کارشان
می‌گوید: «یکی از تفاوت‌های مادر مقام‌های
دوبیتی خوانی است. بسیاری از استادان در این
زمینه بیشتر پنجه‌نوازند اما ما بیشتر اصطلاحاً
ریز می‌زنیم. این ریزنی را بیشتر نوازنده‌ها
ندارند ولی جزو سبک کار ماست و روی آن تأکید
بسیاری داریم.». عسکریان تأکید می‌کند که
فرق پنجه‌نوازی با ریزنی در دوبیتی‌ها مشخص
می‌شود.

باسازم می‌جنگم

او با ساز، جوری غیر از تصور ما رفتار می‌کند.
می‌گوید: «به بقیه هنرمندان کاری ندارم.
خیلی‌ها می‌گویند «مادونار نوازیم» ولی من
دوتار را می‌زنم و آن را نواز و نوازش نمی‌کنم، چون

